

07 Şubat 2019

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

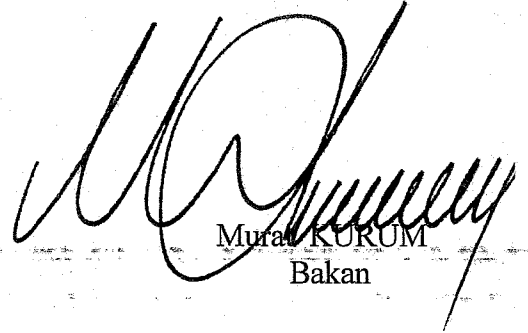
Sayı : 30824082/610- 32033
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (44 Adet, 89 Sayfa)

**ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KEMAL PEKÖZ'ÜN
TBMM 7/4405 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Çevre Mühendisleri Odası tarafından açıklanan 2017 Hava Kirliliği Raporu'na göre Adana Türkiye'nin havası en kirli üçüncü ilidir. Adana Valilik İstasyonu Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonundan alınan veriler neticesinde, partikül madde toleranslı yasal limit değeri miktarı 2016 yılı içerisinde 51 defa, 2017 yılında ise yıl sonunda 88 defa aşılmıştır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde insan sağlığı açısından 1 yıl içerisinde 35 defa limit aşılabileceği yazmaktadır.

Ayrıca Bakanlığınıza bağlı hava kalitesi izleme resmi web sitesine göre 16-22 Eylül 2018 tarihleri arasında Adana'nın hava kalitesi için 2 gün orta, 1 gün de kötü değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu bağlamda;

1-2018 yılı içerisinde partikül madde toleranslı yasal limit değeri nedir ve yasal limit kaç kere aşılmıştır?

2-Bahsi geçen değerlerin yasal limit sayısını aşmasının nedeni araştırılmış mıdır? Bu konuda Bakanlığınızın sorumluluğu nedir?

3-Bakanlığınız tarafından Adana'da yaşanan hava kirliliğini azaltmak ile ilgili bir tedbir planlanmış mıdır?

4-Bakanlığınız tarafından illerde kurulan hava kirliliği ölçüm istasyonları verileri yeterli ve sağlıklı mıdır?

5-Hava kirliliği ölçüm istasyonlarının artırılması ve daha verimli çalışması için bir planlamanız var mıdır?

CEVAPLAR:

1-Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde 2018 yılı partikül madde (PM10) için günlük aşım limit değeri 60 µ/m3 olarak belirlenmiş olup, yılda 35 defadan fazla aşılamaz denmektedir. Adana ilinde istasyon bazlı olarak limit aşım sayıları aşağıda verilmiştir.

PM10 Değerlerinin 2018 Yılı İçin Günlük Aşım Sayıları (31 Ekim 2018 Tarihi İtibariyle)

AŞIM GÜN SAYISI	
CATALAN HAVA KALİTESİ ÖLÇÜM İSTASYONU	14
DOĞANKENT HAVA KALİTESİ ÖLÇÜM İSTASYONU	102
METEOROLOJİ HAVA KALİTESİ ÖLÇÜM İSTASYONU	274
VALİLİK HAVA KALİTESİ ÖLÇÜM İSTASYONU	112

2-Adana ili yüksek kirlilik potansiyeline sahip iller arasında olup, konuyla ilgili olarak;

Adana – Çatalan İstasyonu: Arka plan istasyonudur. Adana Büyükşehir Belediyesi, ASKİ Genel Müdürlüğü, Çatalan İçme Suyu Arıtma Tesisi içerisinde kuruludur. Etrafında tarlalar olması nedeniyle aşımalar özellikle ürün ekme, hasat ve anız yakma zamanlarda meydana gelmektedir. 31.10.2018 itibariyle 14 kez ile aşım sayısı limitlerin altındadır.

Adana – Doğankent İstasyonu: Kırsal istasyondur. Adana İli, Doğankent Mahallesi, Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü yerleşkesi içerisinde yer almaktadır. Etrafında tarlalar olması nedeniyle aşımalar özellikle ürün ekme, hasat ve anız yakma zamanlarda meydana gelmekle beraber, aşımaların yüksek olduğu istasyonumuzdur. 31.10.2018 itibariyle 102 kez ile aşım sayısı limitlerin üstündedir.

Adana Meteoroloji İstasyonu: Kentsel ısınma istasyonudur. Merkez Yüreğir İlçesi, Meteoroloji Bölge Müdürlüğü yerleşkesi içerisinde yer almaktadır. Etrafı tamamen fosil yakıt ve bulunan her türlü yakılabilecek nitelikteki materyallerin ısınma amaçlı olarak kullanıldığı gelir düzeyi düşük vatandaşlarımızın bulunduğu yerleşim ve işyerleri ile çevrilidir. Yüreğir Belediyesince yürütülen kentsel dönüşüm projelerine de yakın bir noktadadır. Ayrıca kuş uçuşu olarak yaklaşık 200 metre güneyi ve 400 metre kuzeyinde günde yaklaşık 20 bin ile 25 bin aracın geçtiği tahmin edilen ana arter yol bulunmaktadır. Dolayısıyla trafikte kirliliğe önemli ölçüde etki etmektedir. 31.10.2018 itibariyle 274 kez ile aşım sayısı limitlerin üstündedir.

Adana Valilik İstasyonu: Kentsel ısınma istasyonudur. Merkez Seyhan İlçesi, Valilik Binası yerleşkesi içerisinde yer almaktadır. Etrafında ev, işyeri, kamu binaları ve birde ayçiçek yağı fabrikası bulunmaktadır. Bu istasyonumuzda da günde yaklaşık 30 ile 35 bin aracın geçtiği tahmin edilen ana artere yakın bir konumdadır. Trafik kirlilikte önemli bir etkidir. . 31.10.2018 itibariyle 112 kez ile aşım sayısı limitlerin üstündedir.

Bakanlığımızca yapılan çalışmalarda kirliliğin ana kaynağı arka plan istasyonlarımızda (Çatalan ve Doğankent) tarım alanlarına yakın olması nedeniyle tarımsal faaliyet kaynaklı olduğu, kentsel ısınma istasyonlarımızda ise (Meteoroloji – Valilik) ısınmanın yanı sıra trafik ve özellikle mısır hasat zamanı anız yangınları olduğu tespit edilmiştir. Bu iki istasyonumuzda da trafik kaynaklı kirlilik ön plandadır. Adana ilinin kirliliğe katkı yapan önemli bir sorunu da vatandaşlarımızın ısınmada her türlü materyali (lastik, atık yağ, tekstil atıkları, kablo, ıslak ve boyalı odun, evsel atıklar vb.) yakıt olarak kullanılmasıdır.

Her ne kadar aşım sayıları yüksek olsa da bugüne kadar yasal uyarı eşikleri olan limit değerlere ulaşılmamış olup, ulaşılması durumunda Bakanlığımız Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü ve paydaş kurumlarca alınacak tedbirler 2018/78 sayılı Mahalli Çevre Kurulu (MÇK) kararı ile belirlenmiştir.

3- Adana ili Valiliğince 28.09.2018 tarihinde paydaş kurumlarında katılımıyla yapılan Mahalli Çevre Kurulu toplantısında 2018/78 sayılı MÇK kararı ile 2018 – 2019 kış döneminde Adana ilinde uygulanacak yakıt programı ve hava kirliliğinin kontrolüne yönelik tedbirler planlanmıştır.

Buna göre il genelinde satışa sunulacak olan yerli ve ithal yakıtların özellikleri, ısınma amaçlı kullanılması yasak maddeler, yardım amaçlı dağıtılacak kömürler, sanayi tesisleri, sıcaklık şartları ve yakma saatleri, yakma sistemleri, kömür satışı ve denetimi konularında uygulanacak

olan tedbirler karara bağlanmıştır.

Anız yangınları ile ilgili Bakanlığımız, İl Jandarma Komutanlığı, İl Emniyet Müdürlüğü ve Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından koordine denetimler yapılmakta olup, 2018 yılı içerisinde anız yakanlarla ilgili gerekli cezalar uygulanmıştır.

Hava kirliliğine neden olan egzoz emisyonları ile ilgili yetki belgesi almış firmalar tarafından 175.460 aracın Egzoz Emisyon Ölçümü yapılmıştır.

Adana ilinde doğa dostu yakıt olan doğalgazın yaygınlaşması artan hava kirliliğine karşı en önemli çalışmalardan biridir. Bu doğalgaz çalışmaları ilgili firma tarafından devam ettirilmektedir.

Adana ilinde hava kirliliğinin önlenmesine yönelik katı yakıtla ilgili denetimler yapılmakta olup; katı yakıt satışı yapılan işyerlerinde denetim yapılarak, numuneler alınmaktadır. Bu kış döneminde de İlçe belediyeleri ile birlikte denetimler arttırılarak devam edecektir.

Hava kirliliğini önleme çalışmaları kapsamında, Adana ilinde yer alan sanayi tesislerinin emisyon kaynaklarında gerekli denetim ve ölçümler yapılmaktadır. Ayrıca önemli 10 tesisin bacasında "Sürekli Emisyon İzleme Sistemi" kurulmuş olup, bu işletmelerin baca emisyonları online olarak sürekli takip edilmektedir.

4-Bakanlığımız tarafından 81 ilde hava kalitesi izleme istasyonları kurulmuş olup, tüm istasyonlardan alınan verilerin kalitesinin artırılması için aylık rutin bakımları yapılmakta ve/veya yaptırılmakta, arızalara zamanında müdahale edilerek sağlıklı veriye ulaşılması sağlanmaktadır.

5-Bakanlığımızca 2019 yılı içerisinde 15 adet hava kalitesi izleme istasyonu kurulması planlanmakta olup, bunun 2 adedi Adana İli için düşünülmektedir.

